
SKL Kommentus AB

556026-1900

ÅRSREDOVISNING OCH KONCERNREDOVISNING FÖR SKL KOMMENTUS AB

Styrelsen och verkställande direktören för SKL Kommentus AB avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2018-01-01--2018-12-31.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Verksamhetens art och inriktning

Bolaget bedriver verksamhet inom offentlig upphandling samt inköpscentrals- och förlagsverksamhet för kommuner, landsting, regioner samt deras bolag.

Ägarförhållanden

SKL Kommentus AB ägs till 98% av SKL Företag AB, org.nr 556117-7535, övriga aktier ägs av 256 kommuner. Sveriges Kommuner och Landsting äger i sin tur samtliga aktier i SKL Företag AB. SKL Kommentus AB är moderbolag i SKL Kommentuskoncernen. Bolaget äger samtliga aktier i SKL Kommentus Inköpscentral AB, SKL Kommentus Media AB samt AffärsConcept i Stockholm AB.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Den 7 december 2017 beslutade styrelsen i SKL Kommentus AB att aktivera det vilande dotterbolaget SKL Kommentus Media AB. Den 1 januari 2018 verkställdes en övergång av verksamhet, vilket innebär att affärsområdet HR & Chefsstöds försäljningsverksamhet och anställda från detta datum verkar i SKL Kommentus Media AB. Därmed bedrivs koncernens samtliga affärsverksamheter i egna dotterbolag. Enbart styr- och stöдавdelningarna är organiserade i moderbolaget, med uppdraget att verka som ett effektivt stöd för dotterbolagens respektive affär och verksamhet. På grund av organisationsförändringen påverkades SKL Kommentus omsättning, kostnader och därmed resultat för 2018 jämfört med föregående år, eftersom stora andelar övergick till SKL Kommentus Media AB.

I november 2018 mottog SKL Kommentus AB en certifiering som ett Great Place to Work. Det är en utmärkelse där vår arbetsplatskvalitet bedöms som utmärkt. Vi ser denna certifiering som en viktig milstolpe i vår målsättning att bli Sveriges bästa arbetsplats år 2020.

SKL Kommentus Inköpscentral AB's (SKI) verksamhet syftar till att erbjuda offentlig sektor, i huvudsak kommuner och landsting/regioner, effektiva och affärsmässigt attraktiva ramavtal. SKI har under 2018 etablerat en ny avdelning, Inköpsservice, vars verksamhet och tjänster möjliggör en utökad support till kunder och leverantörer i upphandlingsfrågor. Tillströmningen av nya avropsanmälningar på ramavtalen har ökat för varje år och i slutet av 2018 hade SKI över 6 500 avropsanmälningar på sina ramavtal. Under året har 17 nya ramavtal levererats, däribland Vaccin till det nationella barnvaccinprogrammet, ett försörjningsstrategiskt initiativ mellan SKI, regionerna och SKL, samt ett nytt ramavtal för möbler med utökade miljökrav.

SKL Kommentus AB
556026-1900

AC lämnade ett utmanande år 2017 bakom sig med större investeringar, hög rekryteringstakt och en oreglerad tjänstepensionspremieskuld till personalen som påverkade resultatet negativt och gick in i ett nytt år 2018 som har präglats av stark försäljning och effektivitet. De viktigaste insatserna under 2018 har varit att expandera kundbasen, rekrytera nya konsulter samt öka försäljningen bland annat genom paketering av tjänster samt utökat utbildningsprogram. Under året har AC lanserat nya, efterfrågade webbutbildningar i LOU samt en ny utbildning, Diplomerad Entreprenadupphandlare.

För dotterbolaget SKL Kommentus Media AB har 2018 varit ett år med fokus på att investera i nya tekniska plattformar, rekrytera fler medarbetare samt skapa affärsstrategier som syftar till att bolagets varor och tjänster kommer kunderna till nytta i än större utsträckning. Tryckta produkter har de senaste åren haft en stabil försäljning, så även under 2018, trots en förväntad vikande marknad. Ett flertal nya bokproduktioner har utgivits och försäljningen av specialanpassade blanketter har varit god. Utbudet av digitala tjänster har utökats bland annat genom övertagandet av det digitala löneanalysverktyget, Lönelänken, samt en ny utbildningsplattform, LMS.

Utveckling av verksamhet, ställning och resultat, Koncernen

(Mkr)	2018	2017	2016	2015	2014
Nettoomsättning	217	212	191	351	352
Resultat e. finansiella poster	19	27	42	39	20
Balansomslutning	206	192	163	159	110
Soliditet ⁽¹⁾	73%	72%	72%	54%	50%
Avkastning på eget kapital ⁽²⁾	13%	21%	42%	56%	41%
Medelantal anställda	125	109	97	78	73

⁽¹⁾ Justerat eget kapital / Balansomslutning. Med justerat eget kapital avses eget kapital + obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld.

⁽²⁾ Resultat efter finansiella poster / Genomsnittligt justerat Eget kapital

SKL Kommentus AB
556026-1900

Utveckling av verksamhet, ställning och resultat, Moderbolag

(Mkr)	2018	2017	2016	2015	2014 ⁽³⁾
Nettoomsättning	62	84	29	32	30
Resultat e. finansiella poster	-4	2	4	9	6
Balansomslutning	77	84	102	98	88
Soliditet ⁽¹⁾	43%	45%	38%	36%	30%
Avkastning på eget kapital ⁽²⁾	neg	5%	12%	28%	17%
Medelantal anställda	27	30	6	5	5

⁽¹⁾ Justerat eget kapital / Balansomslutning. Med justerat eget kapital avses eget kapital + obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld.

⁽²⁾ Resultat efter finansiella poster / Genomsnittligt justerat Eget kapital

Utdelning

Koncernens resultat efter finansiella poster uppgår till 18 762 588 kr.

Utdelning till aktieägarna föreslås inte. Resultatet från SKL Kommentus Inköpscentral AB är inte utdelningsbart med hänsyn tagen till inköpscentralers sätt att verka. Med detta borträknat uppstår inte några större summor utdelningsbara medel, varför styrelsen föreslår stämman att inte besluta om utdelning för verksamhetsåret 2018. Detta trots att den ekonomiska styrkan är mycket god och av det skälet kunde motivera utdelning. Medlen kvarstår emellertid i verksamheten och blir disponibla för fortsatt verksamhetsutveckling till gagn för kommuner, landsting och regioner.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Företaget gör bedömningen att man ej står under några väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer.

Förväntad framtida utveckling

Den nya koncernstrukturen, som nu är etablerad, möjliggör en mer effektiv affärsverksamhet, administration och ledning. Den ger även goda förutsättningarna för ännu fler satsningar på affärsnytta och ökad närvaro ute hos kunderna, vilket i sig ska leda till en fortsatt god och stabil lönsamhet samt att Kommentuskoncernen uppfattas som offentlig sektors mest värdefulla samarbetspartner.

Det finns en fortsatt stabil och ökad efterfrågan på koncernens totala utbud av produkter och tjänster.

Koncernen har under 2018 investerat i tekniska lösningar, digitala verktyg samt i ökad kompetens för att under överskådlig framtid kunna fortsätta vara relevanta för våra kunder. För att motsvara marknadens efterfrågan och förväntningar förväntas bolaget expandera verksamheten ytterligare under 2019.

SKL Kommentus AB
556026-1900

Icke-finansiella upplysningar

Företaget bedriver ett aktivt arbete med att ständigt förbättra den interna kontrollen. Varje år beslutar styrelsen om en policy för intern kontroll. Kortfattat innebär detta att en risk- och väsentlighetsanalys upprättas för berörda områden. Därefter upprättas en plan för det kommande årets interna kontrollarbete. Vid utvärderingarna av det interna kontrollarbetet övervägs förändringar av rutiner och kontroller. Den interna revisionen för verksamhetsåret 2018 har utförts enligt de beskrivna rutinerna.

Personal

Personalomsättningen har varit på en normal nivå under 2018. Rekryteringstakten har gått i linje med budget och prognoser för året och till de lediga tjänster har antalet ansökningar varit tillfredsställande.

Miljö

Företagets verksamhet kräver inga särskilda miljötillstånd. Företaget bedriver ingen miljöfarlig verksamhet. Företaget försöker att i sin verksamhet ta största möjliga hänsyn till miljöpåverkan och hänsynstagande inom främst upphandlingar för minimerad miljöpåverkan och socialt hänsynstagande. Inom upphandlingsverksamheten kommer ökad uppmärksamhet att ägnas åt hållbar upphandling och flera initiativ planeras på detta område. Dotterbolaget SKL Kommentus Inköpscentral fortsätter att utveckla sitt system för social och etisk kontroll, som erbjuds kommunerna via Hållbarhetskollen. Detta arbete leds av koncernens Hållbarhetschef som också verkar för samtliga av koncernens verksamheters hållbarhets- och miljöarbete. I samband med årsstämman publiceras en Hållbarhetsrapport för koncernens hållbarhetsarbete under verksamhetsåret.

Förslag till vinstdisposition (kronor)

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel

Balanserat resultat	13 862 428
Årets resultat	-4 411 501
	9 450 927

Styrelsen föreslår att

i ny räkning balanseras	9 450 927
	9 450 927

Beträffande företagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar, rapporter över förändringar i eget kapital, kassaflödesanalyser samt noter. Alla belopp uttrycks i tusentals svenska kronor där ej annat anges.

SKL Kommentus AB
556026-1900

Koncern

RESULTATRÄKNING

(Tkr)

	Not	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	4, 5	217 444	212 328
		217 444	212 328
Rörelsens kostnader			
Handelsvaror		-26 261	-27 860
Övriga externa kostnader	6, 7	-46 718	-38 070
Personalkostnader	8	-120 102	-116 263
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	9	-4 841	-2 171
Övriga rörelsekostnader		0	-80
Rörelseresultat		19 522	27 884
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga ränteintäkter och liknande intäkter	10	57	8
Räntekostnader och liknande kostnader	11	-817	-907
Resultat efter finansiella poster		18 762	26 985
Bokslutsdispositioner			
Resultat före skatt		18 762	26 985
Skatt på årets resultat	13	-5 319	-6 684
ÅRETS RESULTAT		13 443	20 301

SKL Kommentus AB
556026-1900

Koncern BALANSRÄKNING

(Tkr)

	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Programvaror	14	13 384	7 312
Goodwill	15	388	1 000
		13 772	8 312
Materiella anläggningstillgångar			
Nedlagda utgifter på annans fastighet	16	2 459	3 061
Inventarier, verktyg och installationer	17	5 162	5 325
		7 621	8 386
Finansiella anläggningstillgångar			
Uppskjuten skattefordran		1 609	1 609
Andra långfristiga fordringar		0	244
		1 609	1 853
Summa anläggningstillgångar		23 002	18 551
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Färdiga varor och handelsvaror	19	2 668	2 243
		2 668	2 243
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		26 752	31 635
Fordringar hos koncernföretag		1 776	1 590
Aktuella skattefordringar		6 000	1 440
Övriga fordringar		356	1 248
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	17 328	17 211
		52 212	53 124
Kassa och bank	21	127 975	117 785
Summa omsättningstillgångar		182 855	173 152
SUMMA TILLGÅNGAR		205 857	191 703

SKL Kommentus AB
556026-1900

Koncern
BALANSRÄKNING

	Not	2018-12-31	2017-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital		21 600	21 600
Annat eget kapital inklusive årets resultat		129 560	116 117
		<hr/>	<hr/>
Summa eget kapital		151 160	137 717
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		7 313	7 313
		<hr/>	<hr/>
		7 313	7 313
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		16 539	10 325
Skulder till koncernföretag		2 484	527
Övriga kortfristiga skulder		2 629	9 085
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	25 732	26 736
		<hr/>	<hr/>
		47 384	46 673
<hr/>			
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		205 857	191 703

SKL Kommentus AB
556026-1900

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRING I EGET KAPITAL

(Tkr)

	Aktiekapital	Annat eget kapital inklusive årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2017	21 600	95 816	117 416
Årets resultat		20 301	20 301
Utgående balans per 31 december 2017	21 600	116 117	137 717

Aktiekapital 216 000 aktier à kvotvärde 100 kronor.

	Aktiekapital	Annat eget kapital inklusive årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2018	21 600	116 117	137 717
Årets resultat		13 443	13 443
Utgående balans per 31 december 2018	21 600	129 560	151 160

Aktiekapital 216 000 aktier à kvotvärde 100 kronor.

SKL Kommentus AB
556026-1900

Koncern

KASSAFLÖDESANALYS

(Tkr)

Not	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Den löpande verksamheten		
Resultat efter finansiella poster	18 762	26 985
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet:		
Avskrivningar	4 841	2 171
Förändringar av avsättningar	0	7 313
Betald inkomstskatt	-9 879	-14 283
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital	13 724	22 186
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital		
Minskning(+)/ökning(-) av varulager	-425	53
Minskning(+)/ökning(-) av övriga kortfristiga fordringar	5 425	-14 892
Minskning(-)/ökning(+) av övriga kortfristiga skulder	711	5 924
Kassaflöde från den löpande verksamheten	19 435	13 271
Investeringsverksamheten		
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	-8 254	-4 769
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-1 235	-7 990
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	212
Minskning övriga finansiella anläggningstillgångar	244	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-9 245	-12 547
Årets kassaflöde	10 190	724
Likvida medel vid årets början	117 785	117 061
Likvida medel vid årets slut	127 975	117 785

SKL Kommentus AB
556026-1900

Moderbolag
RESULTATRÄKNING
(Tkr)

	Not	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	4,5	62 254	83 559
		62 254	83 559
Rörelsens kostnader			
Handelsvaror		0	-13 245
Övriga externa kostnader	6,7	-31 186	-34 087
Personalkostnader	8	-30 964	-32 148
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	9	-3 747	-1 319
Övriga rörelsekostnader		0	-59
Rörelseresultat		-3 643	2 701
Resultat från finansiella investeringar			
Övriga ränteintäkter och liknande intäkter	10	2	1
Räntekostnader och liknande kostnader	11	-771	-632
Resultat efter finansiella poster		-4 412	2 070
Bokslutsdispositioner			
Lämnat koncernbidrag	12	0	-3 200
Förändring av periodiseringsfond		0	1 542
Resultat före skatt		-4 412	412
Skatt på årets resultat	13	0	-279
ÅRETS RESULTAT		-4 412	133

SKL Kommentus AB
556026-1900

Moderbolag
BALANSRÄKNING

(Tkr)

	Not	2018-12-31	2017-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Programvaror	14	7 852	6 017
		7 852	6 017
Materiella anläggningstillgångar			
Nedlagda utgifter på annans fastighet	16	2 459	3 061
Inventarier, verktyg och installationer	17	5 162	5 124
		7 621	8 185
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	18	27 360	27 360
Långfristig fordran intern		937	937
Uppskjuten skattefordran		177	177
		28 474	28 474
Summa anläggningstillgångar		43 947	42 676
Omsättningstillgångar			
Varulager m m			
Färdiga varor och handelsvaror	19	0	2 243
		0	2 243
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		90	2 897
Fordringar hos koncernföretag		11 028	11 667
Aktuella skattefordringar		1 047	54
Övriga fordringar		50	319
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	2 178	2 866
		14 393	17 803
Kassa och bank	21	18 225	21 012
Summa omsättningstillgångar		32 618	41 058
SUMMA TILLGÅNGAR		76 565	83 734

SKL Kommentus AB
556026-1900

Moderbolag BALANSRÄKNING

	Not	2018-12-31	2017-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital		21 600	21 600
Reservfond		2 078	2 078
		23 678	23 678
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust	22	13 862	13 729
Årets resultat		-4 412	133
		9 450	13 862
Summa eget kapital		33 128	37 540
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser		802	802
		802	802
Långfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		27 145	27 145
		27 145	27 145
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		4 917	5 559
Skulder till koncernföretag		3 099	1 992
Övriga kortfristiga skulder		591	652
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23	6 883	10 044
		15 490	18 247
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		76 565	83 734

SKL Kommentus AB
556026-1900

RAPPORT ÖVER FÖRÄNDRING I EGET KAPITAL

(Tkr)

	<i>Bundet eget kapital</i>		<i>Fritt eget kapital</i>		Summa eget kapital
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	
Ingående balans per 1 januari 2017	21 600	2 078	11 398	2 331	37 407
Disposition av föregående års resultat			2 331	-2 331	0
Årets resultat				133	133
Utgående balans per 31 december 2017	21 600	2 078	13 729	133	37 540

Aktiekapital 216 000 aktier å kvotvärde 100 kronor.

	<i>Bundet eget kapital</i>		<i>Fritt eget kapital</i>		Summa eget kapital
	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	
Ingående balans per 1 januari 2018	21 600	2 078	13 729	133	37 540
Disposition av föregående års resultat			133	-133	0
Årets resultat				-4 412	-4 412
Utgående balans per 31 december 2018	21 600	2 078	13 862	-4 412	33 128

Aktiekapital 216 000 aktier å kvotvärde 100 kronor.

SKL Kommentus AB
556026-1900

Moderbolaget

KASSAFLÖDESANALYS

(Tkr)

	Not	2018-01-01 2018-12-31	2017-01-01 2017-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-4 412	2 070
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet:			
Avskrivningar		3 747	1 319
Förändringar i avsättningar		0	802
Rearesultat		1 806	0
Betald inkomstskatt		-993	-841
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		148	3 350
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Minskning(+)/ökning(-) av varulager		2 243	53
Minskning(+)/ökning(-) av övriga kortfristiga fordringar		4 357	29 859
Minskning(-)/ökning(+) av övriga kortfristiga skulder		-2 757	-20 118
Kassaflöde från den löpande verksamheten		3 991	13 144
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-5 427	-7 070
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-1 351	-8 419
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-6 778	-15 489
Årets kassaflöde		-2 787	-2 345
Likvida medel vid årets början		21 012	23 357
Likvida medel vid årets slut		18 225	21 012

SKL Kommentus AB
556026-1900

NOTER

Not 1 Allmän information

SKL Kommentus AB med organisationsnummer 556026-1900 är ett aktiebolag registrerat i Sverige med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Hornsgatan 15, 117 99 Stockholm. Företagets verksamhet omfattar bok- och blankettförlagsrörelse och samköps- och upphandlingsorgan för bl.a kommuner, landsting och regioner samt att bedriva därmed förenlig verksamhet.

SKL Kommentus AB ägs till 98% av SKL Företag AB, org.nr 556117-7535, som i sin tur ägs av Sveriges Kommuner och Landsting, org.nr 222000-0315, båda med säte i Stockholm.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar de företag i vilka moderbolaget direkt eller genom dotterföretag innehar mer än 50% av röstetalet, eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande enligt ÅRL 1:4.

Not 2 Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Företaget tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 *Årsredovisning och koncernredovisning* ("K3").

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av den ersättning som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för mervärdesskatt, rabatter, returer och liknande avdrag.

SKL Kommentus ABs intäkter består i huvudsak av varuförsäljning.

Varuförsäljning

Intäkter från försäljning av varor redovisas när varorna levererats och äganderätten har överförts till kunden, varmed samtliga villkor nedan är uppfyllda:

- företaget har överfört de väsentliga risker och fördelar som är förknippade med varornas ägande,
- företaget inte längre har något sådant engagemang i den löpande förvaltningen som vanligtvis förknippas med ägande och utövar inte heller utövar någon reell kontroll över de sålda varorna,
- inkomsten kan beräknas på ett tillförlitligt sätt,
- det ekonomiska fördelar som är förknippade med transaktionen sannolikt kommer att tillfalla företaget, och
- de utgifter som uppkommit eller som förväntas uppkomma till följd av transaktionen kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Försäljning av tjänster

Intäkter från försäljning av tjänster på löpande räkning redovisas som intäkt i den period arbetet utförs och material levereras eller förbrukas.

Utdelning

Utdelningsintäkter redovisas när ägarens rätt att erhålla betalning har fastställts.

SKL Kommentus AB
556026-1900

Leasingavtal

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Övriga leasingavtal klassificeras som operationella leasingavtal. Samtliga leasingavtal redovisas enligt reglerna för operationell leasing.

Leasetagare

Leasingavgifter vid operationella leasingavtal kostnadsförs linjärt över leasingperioden, såvida inte ett annat systematiskt sätt bättre återspeglar användarens ekonomiska nytta över tiden.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, bonus, betald semester, betald sjukfrånvaro m m samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner. Företaget har endast avgiftsbestämda pensionsplaner. Det finns inga övriga långfristiga ersättningar till anställda.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition i resultaträkningen.

Inkomstskatter

Skattekostnaden utgörs av summan av aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuell skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den s k balansräkningsmetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader, och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott. Obeskattade reserver redovisas inklusive uppskjuten skatteskuld.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar omprövas varje balansdag och reduceras till den del det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga resultat kommer att finnas tillgängliga för att utnyttjas, helt eller delvis, mot den uppskjutna skattefordran.

Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur företaget, per balansdagen, förväntar sig att återvinna det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller reglera det redovisade värdet för motsvarande skuld. Uppskjuten skatt beräknas baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats före balansdagen.

Aktuell och uppskjuten skatt för perioden

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas som en kostnad eller intäkt i resultaträkningen, utom när skatten är hänförlig till transaktioner som redovisats direkt mot eget kapital. I sådana fall ska även skatten redovisas direkt mot eget kapital.

SKL Kommentus AB
556026-1900

Immateriella tillgångar

Anskaffning genom separata förvärv

Immateriella tillgångar som förvärvats separat redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens uppskattade nyttjandeperiod, vilken uppskattas till 5 år. Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns en indikation på att dessa har förändrats jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Effekten av eventuella ändringar i uppskattningar och bedömningar redovisas framåtriktat. Avskrivning påbörjas när tillgången kan användas.

Goodwill

Goodwill redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Avskrivningar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod, vilken uppskattas till 10 år.

Borttagande från balansräkningen

En immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Den vinst eller förlust som uppkommer när en immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Detta redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Anskaffningsvärdet består av inköpspriset och utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet för att bringa den på plats och i skick att användas. Tillkommande utgifter inkluderas endast i tillgången eller redovisas som en separat tillgång, när det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med posten kommer att tillfalla företaget och att anskaffningsvärdet för densamma kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla övriga kostnader för reparationer och underhåll samt tillkommande utgifter redovisas i resultaträkningen i den period då de uppkommer.

Då skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter bedöms vara väsentlig, delas tillgången upp på dessa komponenter.

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde, eventuellt minskat med beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut, skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod. Om en tillgång har delats upp på olika komponenter skrivs respektive komponent av separat över dess nyttjandeperiod. Avskrivning påbörjas när den materiella anläggningstillgången kan tas i bruk. Materiella anläggningstillgångars nyttjandeperioder uppskattas till:

Byggnader:	
Förbättringsutgift på annans fastighet	5 år
Maskiner och andra tekniska anläggningar:	
Inventarier	5 år

Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns indikationer på att förväntad förbrukning har förändrats väsentligt jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Då företaget ändrar bedömning av nyttjandeperioder, omprövas även tillgångens eventuella restvärde. Effekten av dessa ändringar redovisas framåtriktat.

Borttagande från balansräkningen

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring, eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången eller komponenten. Den vinst eller förlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Den realisationsvinst eller realisationsförlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

SKL Kommentus AB
556026-1900**Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar**

Vid varje balansdag analyserar företaget de redovisade värdena för materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet, beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning. Där det inte är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för en enskild tillgång, beräknas återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader är det pris som företaget beräknar kunna erhålla vid en försäljning mellan kunniga, av varandra oberoende parter, och som har ett intresse av att transaktionen genomförs, med avdrag för sådana kostnader som är direkt hänförliga till försäljningen. Vid beräkning av nyttjandevärde diskonteras uppskattat framtida kassaflöde till nuvärde med en diskonteringsränta före skatt som återspeglar aktuell marknadsbedömning av pengars tidsvärde och de risker som förknippas med tillgången. För att beräkna de framtida kassaflödena har företaget använt budget och prognoser för de kommande fem åren.

Om återvinningsvärdet för en tillgång (eller kassagenererande enhet) fastställs till ett lägre värde än det redovisade värdet, skrivs det redovisade värdet på tillgången (eller den kassagenererande enheten) ned till återvinningsvärdet. En nedskrivning har omedelbart kostnadsföras i resultaträkningen.

Vid varje balansdag gör företaget en bedömning om den tidigare nedskrivningen inte längre är motiverad. Om så är fallet återförs nedskrivningen delvis eller helt. Då en nedskrivning återförs, ökar tillgångens (den kassagenererande enhetens) redovisade värde. Det redovisade värdet efter återföring av nedskrivning får inte överskrida det redovisade värde som skulle fastställts om ingen nedskrivning gjorts av tillgången (den kassagenererande enheten) under tidigare år. En återföring av en nedskrivning redovisas direkt i resultaträkningen.

Andelar i koncernföretag

Andelar i dotterföretag redovisas till anskaffningsvärde. Utdelning från dotterföretag redovisas som intäkt när rätten att få utdelning bedöms som säker och kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Anskaffningsvärdet beräknas genom tillämpning av först- in-först-ut-metoden (FIFU). Nettoförsäljningsvärde är försäljningsvärdet efter avdrag för beräknade kostnader som direkt kan hänföras till försäljningstransaktionen.

I anskaffningsvärdet ingår utgifter för inköp, tillverkning samt andra utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick. I anskaffningsvärdet för en egentillverkad tillgång ingår, utöver sådana kostnader som direkt kan hänföras till produktionen av tillgången, en skälig andel av indirekta tillverkningskostnader.

SKL Kommentus AB
556026-1900

Avsättningar

Avsättningar redovisas när företaget har en befintlig förpliktelse (legal eller informell) som en följd av en inträffad händelse, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning omprövas varje balansdag och justeras så att den återspeglar den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen, med hänsyn tagen till risker och osäkerheter förknippade med förpliktelsen. När en avsättning beräknas genom att uppskatta de utbetalningar som förväntas krävas för att reglera förpliktelsen, motsvarar det redovisade värdet nuvärdet av dessa utbetalningar.

Där en del av eller hela det belopp som krävs för att reglera en avsättning förväntas bli ersatt av en tredje part, ska gottgörelsen särredovisas som en tillgång i balansräkningen när det är så gott som säkert att den kommer att erhållas om företaget reglerar förpliktelsen och beloppet kan beräknas tillförlitligt.

Kortfristiga fordringar och skulder

Vid det första redovisningstillfället värderas kortfristiga tillgångar och skulder till anskaffningsvärde.

Aktieägartillskott

Aktieägartillskott som en ägare lämnar redovisas som en ökning av andelens redovisade värde. Aktieägartillskott som en ägare erhåller redovisas direkt i eget kapital.

Eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse är en möjlig förpliktelse till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera osäkra framtida händelser, som inte helt ligger inom företagets kontroll, inträffar eller uteblir, eller en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Förpliktelsen redovisas som not.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar företagets förändringar av företagets likvida medel under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- och utbetalningar.

Not 3 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Gällande avsättningen till den retroaktiva premieskulden till personalen har beloppet bedömts utifrån de tjänstepensionsavtal som vid var tidsperiod varit aktuella. Upplupna provisionsintäkter har redovisats utifrån en modell som baseras på ledningens bästa bedömning. I övrigt har inga bedömningar gjorts som kan ha en väsentlig effekt på de redovisade beloppen i den finansiella rapporten. Inga antaganden om framtiden eller andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen har gjorts som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder under nästa räkenskapsår.

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 4 Nettoomsättningens fördelning Koncern

Nettoomsättning per verksamhetsgren	2018	2017
Handels- och förlagsverksamhet	29 149	33 609
Konsulttjänster	41 893	46 948
Upphandling	146 402	131 771
Summa	217 444	212 328

Nettoomsättning per geografisk marknad	2018	2017
Sverige	217 444	212 328
Summa	217 444	212 328

Not 4 Nettoomsättningens fördelning Moderbolag

Nettoomsättning per verksamhetsgren	2018	2017
Handels- och förlagsverksamhet	355	29 224
Koncerninterna intäkter	61 899	54 335
Summa	62 254	83 559

Nettoomsättning per geografisk marknad	2018	2017
Sverige	62 254	83 559
Summa	62 254	83 559

Not 5 Uppgift om inköp och försäljning inom samma koncern, Koncern

	2018	2017
Inköp	21,6%	20,3%
Försäljning	1,9%	1,3%

Not 5 Uppgift om inköp och försäljning inom samma koncern, Moderbolag

	2018	2017
Inköp	49,2%	42,0%
Försäljning	99,4%	65,0%

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 6 Upplysning om ersättning till revisorn, Koncern

	2018	2017
Ernst & Young AB revisionsuppdrag	109	344
Summa	109	344

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskningen av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget.

Not 6 Upplysning om ersättning till revisorn, Moderbolag

	2018	2017
Ernst & Young AB revisionsuppdrag	44	87
Summa	44	87

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskningen av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget.

Not 7 Leasingavtal, Koncern

Operationella leasingavtal - leasetagare

Företaget är leasetagare genom finansiella leasingavtal avseende bilar, datorer och lokaler. Summan av årets kostnadsförda leasingavgifter avseende finansiella leasingavtal uppgår till 8 947 tkr (8 513). Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara finansiella leasingavtal förfaller enligt följande:

Förfallotidpunkt:	2018	2017
Inom ett år	8 996	9 128
Senare än ett år men inom fem år	6 719	12 360
Summa	15 715	21 488

Not 7 Leasingavtal, Moderbolag

Operationella leasingavtal - leasetagare

Företaget är leasetagare genom finansiella leasingavtal avseende bilar, datorer och lokaler. Summan av årets kostnadsförda leasingavgifter avseende finansiella leasingavtal uppgår till 7 847 tkr (7 455). Framtida minimileaseavgifter avseende icke uppsägningsbara finansiella leasingavtal förfaller enligt följande:

Förfallotidpunkt:	2018	2017
Inom ett år	7 895	8037
Senare än ett år men inom fem år	5 843	10 549
Summa	13 738	18 586

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 8 Antal anställda, löner, andra ersättningar och sociala kostnader, Koncern

Medeltalet anställda	2018		2017	
	Antal anställda	Varav antal män	Antal anställda	Varav antal män
	125	37	109	32
Totalt	125	37	109	32

Fördelning ledande befattningshavare per balansdagen	2018-12-31	2017-12-31
	Kvinnor:	
styrelseledamöter	4	4
andra personer i företagets ledning inkl VD	7	7
Män:		
styrelseledamöter	3	3
andra personer i företagets ledning inkl VD	1	1
Totalt	15	15

Löner, andra ersättningar m m	2018		2017	
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)
	77 159	37 166 (9 589)	67 750	42 428 (18 416)
Totalt	77 159	37 166 (9 589)	67 750	42 428 (18 416)

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter och anställda	2018		2017	
	Styrelse och VD (varav tantiem och dylikt)	Övriga anställda	Styrelse och VD (varav tantiem och dylikt)	Övriga anställda
	2 166	74 993	2 135	65 615
Totalt	2 166	74 993	2 135	65 615

Pensioner

Företagets kostnad för avgiftsbestämda pensionsplaner uppgår till 10 421 tkr (18 416).

Av företagets pensionskostnader avser 471 tkr (471) gruppen styrelse och VD. Företagets utestående pensionsförpliktelse till dessa uppgår till 0 (0).

Avtal om avgångsvederlag

Mellan företaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 12 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas ej mot andra inkomster. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida utgår inget avgångsvederlag.

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 8 Antal anställda, löner, andra ersättningar och sociala kostnader, Moderbolag

Medeltalet anställda	2018		2017	
	Antal anställda	Varav antal män	Antal anställda	Varav antal män
	27	4	30	6
Totalt	27	4	30	6

	2018-12-31	2017-12-31
Fördelning ledande befattningshavare per balansdagen		
Kvinnor:		
styrelseledamöter	4	4
andra personer i företagets ledning inkl VD	7	7
Män:		
styrelseledamöter	3	3
andra personer i företagets ledning inkl VD	1	1
Totalt	15	15

Löner, andra ersättningar m m	2018		2017	
	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)	Löner och andra ersättningar	Sociala kostnader (varav pensionskostnader)
	18 756	9 182 (2 460)	18 642	9 957 (3 601)
Totalt	18 756	9 182 (2 460)	18 642	9 957 (3 601)

Löner och andra ersättningar fördelade mellan styrelseledamöter och anställda	2018		2017	
	Styrelse och VD (varav tantiem och dylikt)	Övriga anställda	Styrelse och VD (varav tantiem och dylikt)	Övriga anställda
	1 973	16 783	1 985	16 657
Totalt	1 973	16 783	1 985	16 657

Pensioner

Företagets kostnad för avgiftsbestämda pensionsplaner uppgår till 2 801 tkr (2 798).

Företagets pensionskostnader avser 470 tkr (471) gruppen styrelse och VD. Företagets utestående pensionsförpliktelse till dessa uppgår till 0 (0).

Avtal om avgångsvederlag

Mellan företaget och verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 12 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas ej mot andra inkomster. Vid uppsägning från verkställande direktörens sida utgår inget avgångsvederlag.

Mellan företaget och andra ledande befattningshavare gäller en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företagets sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 6 månadslöner. Avgångsvederlaget avräknas ej mot andra inkomster. Vid uppsägning från ledande befattningshavarens sida utgår inget avgångsvederlag.

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 9 Avskrivningar och nedskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar, Koncern

	2018	2017
Programvaror	-2 183	-1 118
Goodwill	-612	-612
Förbättringsutgifter på annans fastighet	-765	-26
Inventarier, verktyg och installationer	-1 281	-415
Summa	-4 841	-2 171

Not 9 Avskrivningar och nedskrivningar på materiella och immateriella anläggningstillgångar, Moderbolag

	2018	2017
Programvaror	-1 786	-1 053
Förbättringsutgifter på annans fastighet	-765	-26
Inventarier, verktyg och installationer	-1 196	-240
Summa	-3 747	-1 319

Not 10 Övriga ränteintäkter och liknande intäkter Koncern

	2018	2017
Ränteintäkter	57	8
Summa	57	8

Not 10 Övriga ränteintäkter och liknande intäkter Moderbolag

	2018	2017
Ränteintäkter	2	1
Summa	2	1

Not 11 Räntekostnader och liknande kostnader Koncern

	2018	2017
Räntekostnader	-817	-872
Kursdifferenser	0	-35
Summa	-817	-907

Not 11 Räntekostnader och liknande kostnader Moderbolag

	2018	2017
Räntekostnader	-771	-599
Kursdifferenser	0	-33
Summa	-771	-632

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 12 Bokslutsdispositioner Moderbolag

	2018	2017
Lämnat koncernbidrag (Affärsconcept i Stockholm AB)	0	-3 200
Förändring periodiseringsfond	0	1 542
Summa	0	-1 658

Not 13 Skatt på årets resultat Koncern

	2018	2017
Aktuell skatt	-5 319	-8 872
Uppskjuten skatt	0	2 188
Skatt på årets resultat	-5 319	-6 684

Avstämning årets skattekostnad

	2018	2017
Redovisat resultat före skatt	18 762	26 985
Skatt beräknad med skattesats 22 %	-4 128	-5 937
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader avseende goodwill	-135	-135
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter avseende kostnadsminskning	276	1
Skatteeffekt av ej skattepliktiga kostnader avseende räntor	-10	-19
Skatt på schablonintäkter	0	-2
Skatt på återföring periodiseringsfond	0	-581
Övriga ej avdragsgilla kostnader	-260	-2 199
Summa	-4 257	-8 872
Underskottsavdrag 2017, SKL Kommentus Media AB	6	0
Uppskjuten skatt	-1 068	2 188
Årets redovisade skattekostnad	-5 319	-6 684

Not 13 Skatt på årets resultat Moderbolag

	2018	2017
Aktuell skatt	0	-455
Uppskjuten skatt	0	176
Skatt på årets resultat	0	-279

Avstämning årets skattekostnad

	2018	2017
Redovisat resultat före skatt	-4 412	412
Skatt beräknad med skattesats 22 %	971	-91
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter avseende kostnadsminskning	142	0
Skatt på schablonintäkter		-1
Skatteeffekt övriga ej avdragsgilla kostnader	-70	-363
Summa	1 043	-455
Uppskjuten skatt	-1 043	176
Årets redovisade skattekostnad	0	-279

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 14 Programvaror Koncern

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	13 236	9 401
Inköp	8 254	4 541
Försäljningar/utrangeringar	-4 922	-706
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	16 568	13 236
Ingående avskrivningar enligt plan	-5 924	-5 513
Försäljningar/utrangeringar	4 923	706
Årets avskrivningar enligt plan	-2 183	-1 117
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-3 184	-5 924
Utgående planenligt restvärde	13 384	7 312

Not 14 Programvaror Moderbolag

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	9 396	2 930
Inköp	5 427	7 070
Försäljningar/utrangeringar	-4 184	-604
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	10 639	9 396
Ingående avskrivningar enligt plan	-3 379	-2 930
Försäljningar/utrangeringar	2 378	604
Årets avskrivningar enligt plan	-1 786	-1 053
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-2 787	-3 379
Utgående planenligt restvärde	7 852	6 017

Not 15 Goodwill Koncern

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärden	7 156	7 156
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	7 156	7 156
Ingående avskrivningar	-6 156	-5 544
Årets avskrivningar enligt plan	-612	-612
Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 768	-6 156
Utgående planenligt restvärde	388	1 000

Not 16 Nedlagda utgifter på annans fastighet Koncern

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 414	349
Inköp	117	3 086
Försäljningar/utrangeringar	-	-21
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 531	3 414
Ingående avskrivningar enligt plan	-353	-331
Försäljningar/utrangeringar	0	4
Årets avskrivningar enligt plan	-719	-26
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1 072	-353
Utgående planenligt restvärde	2 459	3 061

Not 16 Nedlagda utgifter på annans fastighet Moderbolag

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	3 414	327
Inköp	117	3 087
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	3 531	3 414
Ingående avskrivningar enligt plan	-353	-327
Årets avskrivningar enligt plan	-719	-26
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1 072	-353
Utgående planenligt restvärde	2 459	3 061

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 17 Inventarier, verktyg och installationer Koncern

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	6 287	3 856
Inköp	1 234	5 332
Försäljningar/utrangeringar	-979	-2 901
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 542	6 287
Ingående avskrivningar enligt plan	-962	-3 252
Försäljningar/utrangeringar	863	2 706
Årets avskrivningar enligt plan	-1 281	-416
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1 380	-962
Utgående planenligt restvärde	5 162	5 325

Not 17 Inventarier, verktyg och installationer Moderbolag

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	5 637	2 028
Inköp	1 234	5 332
Försäljningar/utrangeringar	-353	-1 723
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	6 518	5 637
Ingående avskrivningar enligt plan	-513	-1 949
Försäljningar/utrangeringar	353	1 676
Årets avskrivningar enligt plan	-1 196	-240
Utgående ackumulerade avskrivningar enligt plan	-1 356	-513
Utgående planenligt restvärde	5 162	5 124

Not 18 Andelar i koncernföretag Moderbolag

	2018-12-31	2017-12-31
Ingående anskaffningsvärde	30 358	30 358
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	30 358	30 358
Ingående nedskrivningar	-2 998	-2 998
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-2 998	-2 998
Utgående redovisat värde	27 360	27 360

Företagets innehav av andelar i koncernföretag

Företagets namn	Kapitalandel	Rösträttsandel	Antal andelar	Redovisat värde	
				2018-12-31	2017-12-31
AffärsConcept i Stockholm AB	100%	100%	100%	6 305	6 305
SKL Kommentus Media AB	100%	100%	100%	100	100
SKL Kommentus Inköpscentral AB	100%	100%	100%	20 955	20 955
Summa				27 360	27 360

Företagets namn	Org.nr	Säte
AffärsConcept i Stockholm AB	556526-3182	Stockholm
SKL Kommentus Media AB	556819-4764	Stockholm
SKL Kommentus Inköpscentral AB	556819-4798	Stockholm

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 19 Färdiga varor och handelsvaror Koncern

	2018-12-31	2017-12-31
Blanketter	1 882	2 243
Böcker och avtal	786	0
Summa	2 668	2 243

Not 19 Färdiga varor och handelsvaror Moderbolag

	2018-12-31	2017-12-31
Blanketter	0	2 243
Summa	0	2 243

Not 20 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter Koncern

	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna provisionsintäkter	12 000	12 763
Upplupna intäkter	415	168
Förutbetalda hyror	278	256
Förutbetalda kostnader	1 939	3 383
Övriga poster	2 696	641
Summa	17 328	17 211

Not 20 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter Moderbolag

	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna intäkter	0	82
Förutbetalda kostnader	2 087	2 784
Övriga poster	91	0
Summa	2 178	2 866

Not 21 Likvida medel i kassaflödet Koncern

	2018-12-31	2017-12-31
Disponibla tillgodohavanden hos banker och andra	127 975	117 785
	127 975	117 785

Not 21 Likvida medel i kassaflödet Moderbolag

	2018-12-31	2017-12-31
Disponibla tillgodohavanden hos banker och andra	18 225	21 012
	18 225	21 012

Not 22 Balanserad vinst eller förlust Moderbolag

Förslag till vinstdisposition (kronor)

Till årsstämmans förfogande står följande

resultatmedel:

	2018	2017
Balanserat resultat	13 862 428	13 729 127
Årets resultat	-4 411 500	133 301

Summa	9 450 928	13 862 428
--------------	------------------	-------------------

Styrelsen föreslår att

i ny räkning balanseras	9 450 928	13 862 428
-------------------------	------------------	-------------------

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter Koncern

	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna semesterlöner	5 616	4 715
Upplupna sociala avgifter	7 117	5 838
Förutbetalda abonnemangsinträder	337	1 414
Förutbetalda intäkter	5 224	6 058
Övriga poster	7 438	8 711
Summa	25 732	26 736

Not 23 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter Moderbolag

	2018-12-31	2017-12-31
Upplupna semesterlöner	1 479	1 553
Upplupna sociala avgifter	2 376	1 752
Förutbetalda abonnemangsinträder	0	1 414
Övriga poster	3 028	5 325
Summa	6 883	10 044

SKL Kommentus AB
556026-1900

Not 24 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser Koncern

	2018-12-31	2017-12-31
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Eventalförpliktelser	Inga	Inga

Not 24 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser Moderbolag

	2018-12-31	2017-12-31
Ställda säkerheter	Inga	Inga
Eventalförpliktelser	Inga	Inga

Not 25 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har skett efter balansdagen.

Stockholm den

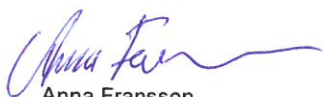
27 mars 2019

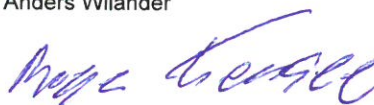
Pether Roslund
Styrelsens ordförande

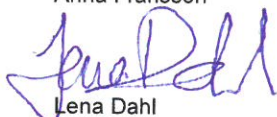
Anders Wilander

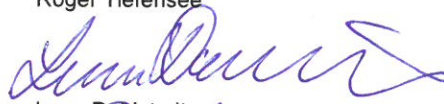
Anna Fransson

Roger Tiefensee

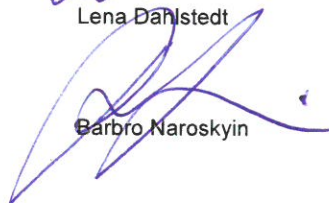
Lena Dahl

Lena Dahlstedt

Eva-Lotta Löwstedt Lundell
Verkställande direktör

Barbro Naroskyin

Vår revisionsberättelse har avgivits den 2019-03-27

Ernst & Young AB

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i SKL Kommentus AB, org.nr 556026-1900

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för SKL Kommentus AB för räkenskapsåret 2018.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av SKL Kommentus ABs finansiella ställning per 31 december 2018 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till SKL Kommentus AB enligt god revisionssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller

tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för SKL Kommentus AB för räkenskapsåret 2018 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till SKL Kommentus AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

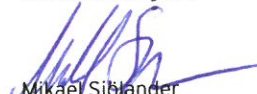
Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaper. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 27 mars 2019

Ernst & Young AB

Mikael Sjölander
Auktoriserad revisor